

Výzva OSH Nymburk a KSH Středočeského kraje k dopracování historie „Hasičského odboje“ za 2. světové války

České dobrovolné hasičstvo plnilo vždy věrně svoje národní povinnosti a naplňovalo hasičské heslo „Bližnímu ku pomoci“.

Podíváme-li se zpět do historie tak při pokládání základního kamene k památníku „Mistra Jana Husa“ na Staroměstském náměstí v Praze 5. července roku 1903, zúčastnilo se na 800 hasičů ve slavnostním stejnokroji. Za 1. světové války bojovali hasiči v legiích. Po vzniku samostatného státu Československa se na obranu Slovenska proti loupeživým Maďarům přihlásilo na 30 tis. hasičských dobrovolníků.

V roce 1937 skládají hasičské sbory přísahu věrnosti Československé republice. Po „Mnichovské zradě“ se hasiči zapojili do odboje. 954 obětí z řad hasičů hovoří za vše. Tyto oběti však nejsou konečné. Na bojištích 2. světové války padlo 3 115 hasičů.

Hasičský odboj nebyl dílem několika vedoucích činovníků, nýbrž spontánním projevem členstva. Do boje šli ochotně nejen činovníci, ale i prostí členové, muži i ženy. Tím se hasičský odboj rozrostl v mohutné národní hnutí. Z této odbojové činnosti zejména zvláště zdůrazňujeme:

1. Hasičstvo spolupracovalo s odbojovou skupinou mjr. Rošického v Čechách a gen. Všetického na Moravě.
2. Po jejich zastřelení se připojilo jako celek k podzemní revoluční organizaci „Radě tří“, vedené gen. Lužou, prof. Grňou a řed. Císařem.
3. Zajistilo odbojovou činnost prací jednotlivců i v jiných ilegálních skupinách.
4. Připravilo své členy k boji za povstání v dohodě s Jos. Císařem, členem „Rady tří“, v hasičských školách, kursech, a velkých srazech členstva.
5. Ustavilo bojové jednotky z bývalých vojáků do 35 let věku v každém soudním okrese, které podléhaly od roku 1944 přímému velení gen. Luži.
6. Shromažďovalo zásoby „černého benzínu“, aby v prvních revolučních dnech byly dostatečné zásoby pohonných látek.
7. Navazovalo styky s partyzány, s partyzánskými skupinami a parašutisty, přechovávalo je, zásobovalo je výbušninami a zbraněmi a potravinami.
8. Vypracovalo plány důležitých válečných skladišť, zařízení, podniků, kam mnohde měli jen hasiči přístup.
9. Shromažďovalo materiál pro první pomoc.

Němci se snažili podlomit morální sílu hasičstva žalářováním a popravami. V každém okrese byli zatčeni a následně popravováni hasičští činovníci. K největšímu zatýkání dochází koncem roku 1944. Je zatčeno 1800 hasičů zapojených v podzemním hasičském hnutí. Ani tato skutečnost nezastrašila a neodradila hasičstvo od přípravy k osvobozujícím bojům. V květnových dnech roku 1945, byla hasičská organizace první, která již v noci na 5. května, vydala v pražském rozhlase svolání ke všemu členstvu a vyzvala k boji proti nepříteli. Z doložených zpráv o činnosti hasičstva v květnových bojích ve všech krajích Čech, Moravy a Slezska vyplývá, že členové hasičstva:

1. Byli v duchu revolučních příprav organizačně, duchovně i materiálně hotovi ihned převzít obranné úkoly svých úseků.
2. Hlídkovali na ohrožených místech, přejali pořádkovou a bezpečnostní službu.
3. Bojovali samostatně po boku spojeneckých armád i partyzánských oddílů.
4. Jako samaritáni byli jedinou složkou, která byla schopna a mohla poskytnout první pomoc.
5. Nezapomínali na požární ochranu.
6. Po bojích zůstali na svých místech v pohotovosti a vypomáhali v transportování Němců, odzbrojování německých vojáků, zneškodňování nevybuchlých granátů, munice a pod, v zabezpečování majetku a zejména zbraní a vojenského materiálu.
7. Ve svých řadách měli dostatek bratří a sester, kteří byli ochotni přinést i oběť nejvyšší, jak to kázala povinnost k národu a státu.

Komise historie při OSH ČMS okresu Nymburk, která se zabývá historickými materiály v souvislosti s hasičským odbojem dospěla k závěru, že historie hasičského odboje není dostatečně objasněna a zdokumentována. Vznikla tak oprávněná obava, aby nebyla opomíjena, nebo zcela zapomenuta. Komise dala proto podnět pro vznik komise historie při KSH ČMS Středočeského kraje, kde jsou zapojeni převážně zasloužilí hasiči z jednotlivých okresů kraje. Cílem je vypracovat ucelený materiál o činnosti hasičstva v období okupace za 2. světové války na území Středočeského kraje a přiblížit toto tragické a bolestné období našich dějin současné i budoucí generaci a to nejen hasičů, ale široké veřejnosti.

Vyzýváme tímto funkcionáře vedení SH ČMS, aby v materiálech k VI. Sjezdu SH ČMS 2020 v Brně a v průběhu jeho jednání podpořilo zpracování historie „Hasičského odboje“ na území okresů i krajů v rámci ČR a iniciovalo vznik odborné rady (komise), která bude s těmito materiály dále odborně pracovat s cílem dopracovat přehled o hasičském odboji v rámci celé ČR.

Za komisi historie SH ČMS
OSH Nymburk a KSH Středočeského kraje
Josef Bidmon

